

Mellom fornyelse og tradisjon:

Praktbok om billedvev

BOK

Randi Nygaard Lium
NY NORSK BILLEDVEV
C. Huitfeldt Forlag A/S

Anmeldt av:
ERLE MOESTUE
BUGGE

Moderne billedvev oppleves av mange som noe av det mest interessante som skjer i dagens norske kunst. I skjæringspunktet mellom fornyelse og tradisjon har uttrykksformen utviklet seg på en oppsiktsvekkende måte siden siste krig. Randi Nygaard Lium gir en enkel og informativ fremstilling av fenomenet i sin bok «Ny Norsk Billedvev».

Jan Groth, Brit Fugle-vaag, Marianne Magnus, Ellen Lenvik, Marianne Mannsåker for bare å nevne noen, er godt kjente navn for dem som følger sånn noen kunne med i det som skjer på tekstilkunstens område. Såvidt vites vites har ikke disse kunstnerne, i dag på høyden av sin virksomhet, vært gjenstand for en samlet fremstilling tidligere. Randi Nygaard Lium er konservator ved Nordenfjeldske Kunstinstrimuseum og selv vever. Med kunsthistorikerens sans for orden,

plasserer hun det siste ti års tekstilkunst innenfor et system av felles egenskaper. I kapitlet med tittelen «minimalisme» finner vi for eksempel Jan Groth, forøvrig i ensom majestet. Inger-Johanne Brautaset, Brit Fugle-vaag og Eli Marie Johnsenstekstilkunst plasseres under tittelen «Naturlyrisk poesi» mens Ragnhild Monsen, Ellen Lenvik og Åse Frøyshov samles under begrepet «Den klare form». Rubriseringen kan selvsagt diskuteres, men det er liten tvil om at fremstillingen gjør det lettere å orientere seg innen en frodig kunstnerisk genre. Som man til nå har manglet oversikt over.

Beklagelig skille

Felles for samtlige billedvevere nevnt i boken er deres tilhørighet til fagorganisasjonen Norske Tekstilkunstnere. Forfatteren gjør rede for organisasjonens tilblivelse for hvordan den sprang ut av billedvevernes ønske om å bli betraktet som utøvere av fri kunst, ikke som brukskunstnere. Men inndelingen av tekstilkunsten i to forskjellige fagforeninger - Norske Tekstilkunstnere og Norske Kunsthåndverkere - har

medført et beklagelig skille. For eksempel er den eminente veveren Carin Wessel (organisert i Norske Kunsthåndverkere) ikke med i denne boken. En skjebne hun forøvrig deler med blant andre Kari Stageboe - også hun en kunstner om uttrykker seg i veven med stor følsomhet og overlegen teknisk beherskelse.

Permanent samling

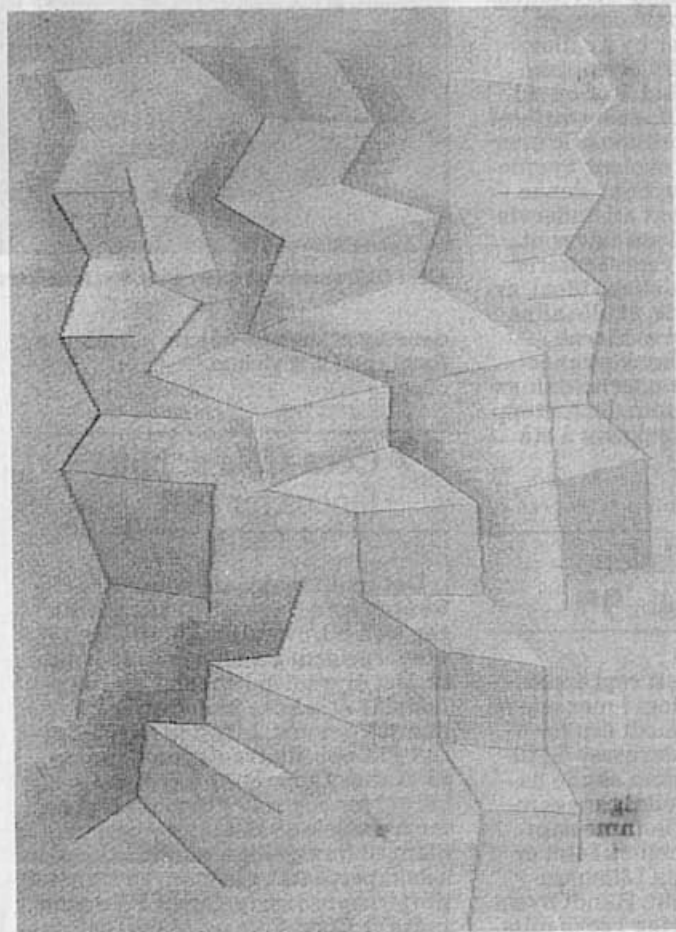
Et annet, viktig problem boken kommer inn på, er tekstilkunstens mangel på tilhørighet til et fast museum. Kunstinstrimuseene regner seg ikke som hovedansvarlige for en disiplin der utøverne betrakter seg som billedkunstnere. I forhold til billedkunstmuseene som for eksempel Museet for samtidskunst må tekstilfolket finne seg i å konkurrere på linje med blant annet maleri og skulptur om plass og innkjøpsmidler. Landets tre kunstinstrimuseer har fine samlinger med billedvev fra fortiden. Men faget trenger sårt et permanent sted å være slik at våre dagers tekstiler med sin fantasirikdom og ofte fremragende håndverksmessige utførelse blir tilgjengelige for fremtiden. Riktignok er billedvever-

ne aktivt med i det løpende kunstliv, deltar på Høstutstillingen og sammen med andre land i Norden på Den Nordiske Tekstiltriennale foruten med separatutstillinger. Men i lengden er fraværet av et fast punkt lite tilfredsstillende. Vi foreslår at vevene slår seg sammen med stofftrykkerne - en annen fremgangsrik faggruppe innen tekstil - og arbeider for å opprette en permanent samling med dagens tekstilkunst.

Billedvevens gjennombrudd i moderne tid har naturligvis sine historiske forutsetninger. Uten å gå altfor mye i detalj etter som stoffet er godt kjent fra andre publikasjoner, belyser forfatteren tekstilkunstens pionérer som Gerhard Munthe, Hannah Ryggen og Frida Hansen. Foruten eneren Synnøve Anker Aurdals enestående innsats gjennom hele perioden.

Kampmiddel

Særlig interessant er perspektivet som åpner seg gjennom analysen av Tove Pedersens, Elisabeth Haarrs og Else Marie Jacobsens arbeider. De tre bruker sin kunst som kampmiddel: Kvinnesak, kultur- og miljø-

TRINN: Marianne Mannsåker har et åpent blikk mot europeisk billedkunst og sterke røtter i norsk natur. «Trinn» er fra 1991.

vern, Nei til EF. Dette er spørsmål som kunstnerne friskt tar opp med tekstiler og farver. Når malere og billedhuggere bruker sin kunst til slike formål, forsvinner samtidig dimensjonen det usagte som er nødvendig for all god kunst. Tekstilkunstens enkle stil, som bygger på bruken av ornamenter og symboler, gjør

det derimot lettere å komme med programerklæringer. Uten at den kunstneriske dimensjon går tapt. Boken, som er trykket i Finland, har mange fine illustrasjoner, både sort/hvitt og i farver. Oppsummeringen på engelsk gjør at den også har muligheter til å nå utover Norges grenser.

Aftenposten 15.10.1992